

Nikolas Bernáth

Milan Mazúr – A Filmmaker Moving Along the Edge

Milan Mazúr is multimedia artist whose work is characteristic by a wide-ranging flair of art film and media art. It is the clash, conflict, or syncretism of moving images and installations that allow the author to build a distinctive artistic program.

The author represents a new generation of video artists on the Slovak and Czech scene. It deviates from the technological manners, the purposeful play or the use of the moving image as a secondary, recording medium. On the contrary, he often creates production – demanding works with attributes of film production such as actors, stage design, multi-member crew or post-production. However, it is separated from standard filmmakers by not applying or breaking basic craft practices in order to create free and author form. He intentionally avoids the unambiguous passage of time, character or place. Time in the films of Milan Mazúr intertwines and does not flow linearly. This creates a number of hyper-times that refer to each other but do not intersect. Characters are often ambivalent or passive-aggressive, sometimes mysterious and lax towards the outside world. The viewer has no idea who is “good” and who is “bad”, who to identify with in the film and who to condemn. Truth is not important, nor is interpretation. It is important for artist to open a given problem, topic, idea or author’s concept. What happens next is open and nothing needs to happen. Open ending is a frequent filmmaking strategy. In the films of Milan Mazur, the viewer can find several parallel films. In connection with Milan Mazur we often come across the term empty narration. However, with careful observation of several newer works, it is clear that he is not merely filling the form set in opposition to the rules of film language. It is a complex author’s strategy, which, however, is very naturally based on his fascination with “other” films and perhaps, to a certain extent, a harmful play with the viewer’s perception. Spectacularity is an important aspect of the appeal to the viewer. Large landscape units, lighting, high-quality image processing or cast by personalities from pop culture, all of this is of particular importance in the latest film by *Ócuka* (2018). Milan Mazúr creates a metaphor of a kind of glitz that has always been attracting people. On the other hand, it is unclear dialogues that often lead characters to each other only hint. The film *Ócuka* focuses primarily on the topic of water. It is a fiction film, but the author himself refers to it as a speculative documentary.

Nikolas Bernáth (1993), artist and curator. He leads the VUNU Gallery project in Košice. He studied fine art at the Faculty of Arts, Technical University of Košice (2012 – 2019)

nikolas@vunu.sk

Nikolas Bernáth

Milan Mazúr – filmár pohybujúci sa po hrane

Milan Mazúr je multimedialny umelec, pre ktorého tvorbu je príznačné lavírovanie na hrane voľného filmu a mediálneho umenia v širokom ponímaní. Práve stret, konflikt či naopak synkretizmus pohyblivého obrazu a priestorových inštalácií mu dovoľuje budovať osobitý umelecký program.

Autor reprezentuje novú generáciu videotvorcov na slovenskej i českej scéne. Vybočuje z prežitej technologickej manieri, účelovej hry s médiami či využívania pohyblivého obrazu ako druhotného, záznamového média. Naopak, vytvára často produkčne náročné diela s atribútmi filmovej produkcie, ako sú herci, výprava, viacčlenný štáb či postprodukcia. Od štandardných filmárov ho odlišuje to, že neuplatňuje, či dokonca porušuje základné remeselné postupy za účelom vytvárania voľnej autorskej formy. Zámerne sa vyhýba jednoznačnosti plynutia času, charakteru postáv či miesta. Čas v jeho filmoch sa prelína, neplynie lineárne, čím vzniká množstvo hyperčasov, ktoré na seba odkazujú, ale nepretnú sa. Postavy sú mnohokrát ambivalentné či pasívno-agresívne, inokedy tajomné a laxné voči okolitému svetu. Divák netuší, kto je „dobrý“ a kto „zlý“, s kým sa má stotožniť a koho naopak odsúdiť. Pravda tu nie je dôležitá, rovnako ako interpretácia. Pre autora je dôležitá otvoriť daný problém, tému, myšlienku či autorský koncept. Čo sa udeje ďalej, je otvorené vrátane toho, že sa nemusí udiť nič. Otvorené konce sú častou filmárskou stratégiou a vo filmoch Milana Mazúra ich divák môže nájsť v tom istom diele hneď niekoľko – paralelných. V spojitosti s jeho tvorbou sa často stretávame s pojmom vyprázdnená narácia. Pri pozornom sledovaní, najmä viacerých novších diel je však jasné, že tu nejde len o napĺňanie formy, ktorá je v opozícii voči pravidlám filmového jazyka. Ide o autorovu komplexnú stratégiu, ktorá však veľmi prirodzene vychádza z jeho fascinácie „iným“ filmom a možno do istej miery i škodoradostnou hrou s divákovým vnímaním. Dôležitým aspektom, ktorý s apelom na diváka súvisí, je spektakularita. Veľké krajinné celky, svietenie, kvalitné spracovanie obrazu či herecké obsadenie osobnosťami z popkultúry, to všetko má najmä v poslednom autorovom filme *Ócuka* (2018) patričný význam. Vytvára metaforu akéhosi pozlátka, ktoré nás od nepamäti láka. Na druhej strane sa v jeho dielach objavujú nejasné, len náznakové dialógy. Film *Ócuka* sa venuje primárne téme vody. Ide o hraný film, ale sám autor o ňom hovorí aj ako o špekulatívnom dokumente.

Nevyhnutnou súčasťou umeleckej stratégie Milana Mazúra je formálna prezentácia diel vo vzťahu k divákovi. Proces tvorby sa uňho neuzatvára záverečnými titulkami, čo je ďalší z faktorov, ktoré ho odlišujú od štandardného filmového média. Dielo – film a proces tvorenia – pokračuje priestorovými a audiovizuálnymi riešeniami vo výstavnom priestore. Často ide o celé environmenty, ktoré dopĺňajú jednotlivé projekcie filmov či ich fragmentov. Dôležitý je pohyb diváka v priestore. Postupné čítanie a vnímanie diel, tak ako ho divákovi nastavuje a dávkuje autor, je systematické, v niečom až naratívne a supluje často spomínaný chýbajúci naratív.

Nominácia Milana Mazúra na Cenu Oskára Čepana len potvrdzuje jeho autorské kvality. Aktuálny ročník je do istej miery predzvestou novej domácej generácie umelcov pracujúcich s pohyblivým obrazom s otvorenými presahmi do ďalších médií, sociálnych sietí, hudby či filmu.

Nikolas Bernáth (1993), umelec a kurátor. Viedie projekt VUNU Gallery v Košiciach. Vyštudoval voľné výtvarné umenie na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach (2012 – 2019).

nikolas@vunu.sk

Milan Mazúr: Paradoxical Happiness, 2017, videoinštalácia, mix médií. Galéria mladých, Nitra, samostatná výstava, kurátor: Viktor Čech